

Anteckning om tillväxt/utveckling

Tillväxtens omöjlighet

Daly mot tankar om inflöde av energi

Herman Daly är oldtimer bakom teorier om ekologisk ekonomi. Han stora verk publicerades under 1970-talet, *Steady-State Economics*, 1977. I NLR 2/109, 2018, presenterades en uppdaterad variant.

”Steady-state comes from the realization that the economy is a subsystem of a larger system, the ecosphere, which is finite, non-expanding, materially closed. It’s open to a flow of solar energy, but the Sun itself is non-growing.” (NLR 2/109, sid 88)

Daly referera till läromästaren Nicholas Georgescu-Roegen – ”a seminal thinker for ecological economics and the de-growth movement”.

Daly talar om att det finns en ”kvantitet”(?) resurs på jorden – som är ändlig. Det betyder att det är fel att tala om tillväxt – ”growth”.¹ Det finns ett tak för vad som kan åstadkommas. Däremot utveckling – att bedriva saker och ting mer effektivt.

Men är synen på dessa begränsningar liknande med den populära angivelsen att svenska lever på 4 gånger för mycket resurser och att världen använt upp sina resurser ungefär i august varje år?

Och hur rimmar det med tillväxtförespråkare som menar att det finns en tillförsel av energi (t.ex. Bensaïd, Marx for Our Times, kapitel 11). Daly säger ju att solen är ändlig – också!

Ett svar på Daly kom i NLR 2/112.² Pollin menar med ”Green Growth” att det är mer eller mindre bara att bränna på. Det behövs tillväxt – annars blir man inte kvitt klimathotet. Allt annat elände är underordnat. Upp till 2% av världs-BNP ska användas att klara klimatet enligt hans program. Allt ska satsas på förnyelsebar energi. Mot detta finns andra idéer om ”De-Growth”³ som dels tvivlar på hållbarheten i att få samhället att satsa allt på att få bort den fossila energin, dels menar att omställningen måste omfatta flera områden.

I bakgrunden finns frågan – olöst!?! – hur den gröna omställningen ska handskas med resurserna: räcker de, är de ändliga eller kommer solens stråla för evigt?

---

¹ Daly-intervju [NLR 2018 2/109](#) Jan/feb 2018. Hans böcker kom på 1970-talet.

² Pollin, Robert, De-Growth vs. a Green New Deal, NLR 2/112, July/Aug 2018.

³ Se flera bidrag i NLR 2/115 Jan/Feb 2019.